

PORADNIK PRAWNY

PORADNIK WYDAWANY JEST PRZEZ CARITAS ARCHIDIECEZJI BIAŁOSTOCKIEJ W RAMACH RELIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU EDUKACJI PRAWNEJ W POWIECIE MONIECKIM.



ROZWÓD

W kolejnym – drugim numerze kwartalnika omówimy tematykę rozwodu.

Do Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Punktów Poradnictwa Obywatelskiego często trafiają osoby, które chciałyby uzyskać podstawowe informacje dotyczące procedury uzyskania rozwodu.

W niniejszej publikacji postaramy się przybliżyć najważniejsze kwestie związane z rozwodem, m.in. kiedy

Sąd orzeknie rozwód oraz jakie przesłanki stoją na przeszkodzie orzeczenia rozwodu, jakie są warianty wyroku rozwodowego w kontekście winy współmałżonka, jakie elementy zawiera wyrok rozwodowy, jakie elementy powinien zawierać pozew o rozwód i do jakiego sądu należy go skierować, jakie są koszty sprawy rozwodowej oraz o czym należy pamiętać gdy uzyskamy już wyrok rozwodowy.

POZEW O ROZWÓD

Pozew o rozwód należy wnieść na piśmie. Oznacza to, że powinien być wydrukowany lub napisany ręcznie i w obydwu przypadkach, koniecznie podpisany własnoręcznie przez małżonka wnoszącego pozew.

Jakie elementy powinien zawierać pozew rozwodowy?

- oznaczenie stron, (imię i nazwisko, adres zamieszkania obydwu małżonków),
- wskazanie numeru PESEL powoda,
- oznaczenie sądu, do którego jest wnoszony pozew o rozwód,
- oznaczenie ostatniego wspólnego miejsca zamieszkania stron,
- oznaczenie pisma, jako pozwu o rozwód,
- przedstawienie żądania procesowego, oświadczeń i wniosków dowodowych,
- uzasadnienie żądania pozwu,
- oświadczenie w przedmiocie sko-

zystania z próby mediacji lub innej formy polubownego rozwiązania sporu,
– wymienienie załączników.

Do którego sądu należy skierować pozew o rozwód?

Pozew rozwodowy wnosi się na piśmie do sądu okręgowego właściwego ze względu na ostatnie wspólne miejsce zamieszkania małżonków.

Właściwy sąd okręgowy rozpoznaje sprawę w postępowaniu procesowym, w którym małżonek wnoszący pozew jest powodem, druga zaś strona pozwanym. W treści pozwu powinno zostać zawarte wskazanie ostatniego miejsca zamieszkania małżonków. Umożliwi to weryfikację przez sąd, czy jest właściwy w sprawie.

Jeżeli małżonek żądający rozwodu wniósł pozew do sądu niewłaściwego, sąd przekaże sprawę do rozpoznania przez sąd właściwy.

Numer 2

kwiecień-czerwiec
2022

W tym numerze:

Wstęp, pozew o rozwód	1
Jaki jest koszt rozwodu?	2
Kiedy Sąd rozwiąże małżeństwo?	2
Kiedy rozwód jest niedopuszczalny?	2
Ponoszenie winy za rozkład pożycia	3
Co zawiera wyrok rozwodowy?	3
Orzeczenie rozwodu i co dalej?	5
Jak uzyskać nieodpłatną pomoc	6
Świadomy konsument	7
„Najważniejsze prawo obywatelskie”	9
Wzory pism	1
	1

Wzory pism:

§ Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności	
§ Oświadczenie o odstąpieniu od umowy	
§ Reklamacja towaru	

JAKI JEST KOSZT ROZWODU?

Pozew o rozwód podlega stałej opłacie sądowej. Opłata sądowa od pozwu o rozwód wynosi 600 złotych.

W przypadku nieorzekania o winie, po prawomocnym zakończeniu spawy zwracana jest połowa opłaty (300 zł), a były już małżonek powinien zwrócić nam jeszcze 150 zł.

Opłata ta nie obejmuje wynagrodze-

nia pełnomocnika procesowego (adwokata, radcy prawnego) – jeżeli strona korzysta z pomocy prawnej takiego pełnomocnika.

Jeżeli małżonek jest w trudnej sytuacji materialnej może złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Procedura ta została opisana w kwartalniku nr 1/2022 na str. 6.

KIEDY SĄD ROZWIĄŻE MAŁŻEŃSTWO?

Zgodnie z art. 56 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego Sąd rozwiąże małżeństwo przez rozwód na żądanie każdego z małżonków, jeżeli nastąpił między nimi zupełny i trwały rozkład pożycia. Oznacza to, że przed wydaniem orzeczenia sąd zbada, czy zachodzą wskazane wyżej przesłanki wydania orzeczenia – trwały i zupełny rozkład pożycia.

O zupełnym rozkładzie pożycia mówimy, gdy małżonków nie łączą już więzi: duchowe, fizyczne i gospodarcze. Jeżeli przy zupełnym braku więzi duchowej i fizycznej pozostały pewne elementy więzi gospodarczej, wywołane szczególnie okolicznościami (np. wspólnym zamieszkiwaniem), rozkład pożycia można mimo to uznać za zupełny. Do uznania, że między mał-

żonkami brak jest wspólnoty duchowej, nie jest konieczne stwierdzenie przez otoczenie wrogiego lub choćby niechętnego stosunku do siebie. Zachowanie poprawnych stosunków, utrzymywanie kontaktów, chociażby w interesie wspólnych dzieci, nie musi koniecznie oznaczać, że więź duchowa małżonków istnieje.

O trwałym rozkładzie pożycia mówimy wtedy, gdy oceniając okoliczności danej sprawy rozwodowej można stwierdzić na podstawie doświadczenia życiowego, że powrót małżonków do wspólnego pożycia nie nastąpi. Nie jest konieczne stwierdzenie, że powrót małżonków do pożycia jest bezwzględnie wyłączony. Zupełność rozkładu pożycia i jego trwałość muszą występować łącznie.

KIEDY ROZWÓD JEST NIEDOPUSZCZALNY?

Sąd oddali powództwo o orzeczenie rozwodu, jeśli:

- wskutek rozwodu ucierpiałoby dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków

Sąd jest zobowiązany do badania, czy wskutek rozwodu nie ucierpi dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków. Jeżeli wskutek rozwodu miałoby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci stron, sąd oddali pozew o rozwód nawet w sytuacji, jeżeli pomiędzy małżonkami nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Sąd z pomocą specjalistów bada jak dziecko przyjęłoby rozwód rodziców i jaki wpływ na dziecko miałby rozwód.

- sprzeciwiają się temu zasady współżycia społecznego

Dotyczy to sytuacji m.in. w których należy udzielić ochrony niewinnemu małżonkowi w trudnej sytuacji życiowej. Sąd bada tu m.in. czy wiek małżonków, stan zdrowia, nie sprzeciwiają się orzeczeniu rozwodu. Przykładową sytuacją, która będzie stanowiła przeszkodę dla orzeczenia rozwodu jest np. znaczna niepełnosprawność jednego z małżonków lub jego choroba. W ramach małżeństwa, małżonek zdrowy ma obowiązek opieki nad drugim małżonkiem. Orzeczenie rozwodu mogłoby w danych okolicznościach skutkować wtedy (przy braku innych osób zobowiązanych do pomocy) pozostawieniem małżonka chorego bez pomocy i bez opieki.



Pamiętaj!

Opłata sądowa od pozwu o rozwód wynosi 600,00 zł.

Jeśli sprawa zakończy się orzeczeniem rozwodu bez winy, sąd zwróci połowę opłaty.

Można uzyskać zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych.

- żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia

W takim wypadku udzielenie rozwodu będzie możliwe, jeżeli drugi małżonek (niewinny) wyrazi zgodę na rozwód albo jeśli sąd uzna, że odmowa zgody

na rozwód jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (np. sąd ustali, że odmowa zgody jest podyktowana wyłącznie chęcią zemsty lub wynika z nienawiści do małżonka winnego rozkładu pożycia).

PONOSZENIE WINY ZA ROZKŁAD POŻYCIA

Co do zasady, Orzekając rozwód sąd orzeka także, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia.

Jednakże na zgodne żądanie małżonków sąd zaniecha orzekania o winie. W tym wypadku następują skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy.

Małżonkowie mogą żądać rozwodu:

- a) bez orzekania o winie,
- b) z winy jednego z małżonków,
- c) z winy obojga małżonków.

Rozwód bez orzekania o winie

Jest najszybszą drogą do uzyskania rozwodu, pod warunkiem, że oboje małżonkowie zgodzą się na takie rozwiązanie. Sąd wówczas nie bada winy małżonków, przez co sprawa rozwodowa może zostać już zakończona na pierwszej rozprawie.

Rozwód z winy jednego z małżonków

Wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, co jest jednoznaczne z długim procesem sądowym, w którym „roztrząsane” jest życie osobiste małżonków. Sąd orzeknie rozwód z winy jednego z małżonków, jeśli na podstawie dowodów stwierdzi, że jeden z małżonków naruszył obowiązki małżeńskiego w taki sposób, że wpłynęło to na spowodowanie albo utrwalenie rozkładu poży-

cia małżeńskiego.

W tym miejscu należy wskazać, że małżonkowie mają obowiązek wspólnego pożycia, wzajemnej pomocy i wierności oraz współdziałania dla dobra rodziny, którą przez swój związek założyli, zgodnie z art. 23 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Przykłady zachowań, które mogą świadczyć o winie: zdrada, stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej, nadużywanie alkoholu lub środków odurzających, nieprzyczynianie się do zaspokojenia potrzeb rodziny (tzw. nieróbstwo).

UWAGA! Związek jednego z małżonków z innym partnerem w czasie trwania małżeństwa, lecz po wystąpieniu zupełnego i trwałego rozkładu pożycia między małżonkami, nie daje podstawy do przypisania temu małżonkowi winy za ten rozkład.

Rozwód z winy obojga małżonków

Ma miejsce, gdy oboje małżonkowie ponoszą winę za rozkład pożycia małżeńskiego. Małżonek, który zawinił jedną z wielu przyczyn rozkładu pożycia, jest współwinny, chociażby drugi małżonek dopuścił się wielu i to cięższych przewinień. Nie ma tu znaczenia który z małżonków ponosi winę "większą", a który "mniejszą". Winy tej nie stopniuje się w wyroku.

CO ZAWIERA WYROK ROZWODOWY?

Oprócz rozwiązania małżeństwa przez rozwód oraz orzeczenia co do winy, bądź rozwiązania związku małżeńskiego bez orzeczenia o winie, w wyroku rozwodowym sąd zobowiązany jest uregulować dodatkowe kwestie:

- władza rodzicielska nad wspólnym

małoletnim dzieckiem (dziećmi) obojga małżonków

Sąd może wydać następujące orzeczenia: pozostawić władzę rodzicielską obojgu rodzicom, powierzyć jej wykonywanie jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków



Pamiętaj!

Najszybszą drogą do uzyskania rozwodu jest wniesienie pozwu bez orzekania o winie.

w stosunku do małoletniego dziecka, pozbawić władzy rodzicielskiej jednego lub obojga z rodziców, zawiesić władzę rodzicielską jednemu lub obojgu rodzicom.

Sąd uwzględnia pisemne porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. Wypracowanie porozumienia skróci czas trwania sprawy rozwodowej.

- kontakty rodziców ze wspólnym małoletnim dzieckiem (dziećmi)

W tym wypadku również Sąd uwzględnia pisemne porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka.

Jedną z możliwości uregulowania kontaktów z dzieckiem (dziećmi) jest orzeczenie opieki naprzemiennej, która polega na tym, że dziecko – zgodnie ze z góry określonym harmonogramem – będzie przebywać na przemian, w równych albo zbliżonych okresach czasu, u każdego z rodziców, o ile przysługuje im pełna władza rodzicielska oraz deklarują oni zamiar wspólnego i spójnego wychowywania dziecka, a ich deklaracja jest dla sądu wiarygodna.

Ustalenie kontaktów z dzieckiem powinno nastąpić w sposób precyzyjny i jasny, aby uniknąć w przyszłości sporów co do wykonywania tej części wyroku rozwodowego.

Na zgodny wniosek stron sąd nie orzeka o kontaktach z dzieckiem.

- alimenty dla wspólnego małoletniego dziecka (dzieci)

Sąd musi rozstrzygnąć o alimentach nawet, jeśli żaden z małżonków tego nie zażądał lub jeśli oświadczył, że rezygnuje z alimentów. Na wysokość alimentów mają wpływ z jednej strony usprawiedliwione potrzeby dziecka a z drugiej strony zarobkowe i majątkowe możliwości rodzica.

Zasądzone w wyroku alimenty na rzecz małoletnich dzieci odnoszą skutek na okres przypadający po rozwodzie.

UWAGA: Istnieje możliwość uzyskania tzw. zabezpieczenia alimentów na czas sprawy rozwodowej. W tym przypadku sąd zasądza pewną kwotę alimentów, którą drugi z rodziców ma obowiązek płacić aż do prawomocnego zakończenia sprawy i ustalenia przez sąd ostatecznej wysokości alimentów.

Jeżeli drugi małżonek nie respektuje zabezpieczonych alimentów, mogą być one egzekwowane przez komornika sądowego.

- sposób korzystania ze wspólnego mieszkania

O ile małżonkowie korzystają ze wspólnego mieszkania, a nie przedstawili zgodnego projektu podziału majątku, sąd w wyroku rozwodowym orzeka również o sposobie korzystania ze wspólnego mieszkania, który będzie obowiązywał do czasu podziału majątku. Sąd uwzględni przede wszystkim potrzeby dzieci i małżonka, któremu powierza wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Na zgodny wniosek stron sąd może w wyroku orzekającym rozwód orzec również o podziale wspólnego mieszkania albo o przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, o ile podział bądź jego przyznanie jednemu z małżonków są możliwe.

Poza powyższymi postanowieniami, dodatkowo na wniosek jednego z małżonków sąd w wyroku rozwodowym może:

- orzec eksmisję małżonka

W wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka.



Pamiętaj!

W pozwie warto wnieść o zabezpieczenie przez sąd alimentów, co zapewni świadczenie na czas sprawy sądowej.

Dotyczy to m.in. przypadków stosowania przemocy fizycznej przez małżonka, nadużywania alkoholu.

- zasądzić alimenty dla drugiego małżonka

Pierwsza możliwość to znalezienie się w niedostatku przez małżonka ubiegającego się o alimenty. Gdy jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego, małżonek niewinny może żądać alimentów. Jeżeli żaden z małżonków nie został uznany za wyłącznie winnego, oboje byli małżonkowie mogą żądać od siebie nawzajem alimentów.

Druga możliwość to sytuacja, kiedy rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Wówczas jeśli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, sąd może zasądzić alimenty dla niewinnego małżonka.

ORZECZENIE ROZWODU I CO DALEJ?

Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego małżeństwo ustaje. Oznacza to, że z tą chwilą można zawrzeć nowe małżeństwo. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku rozwodowego ustaje również wspólność majątkowa małżeńska, chyba że wcześniej ustanowiono rozdzielność majątkową.

Odpis wyroku w sprawie o rozwód ze stwierdzeniem jego prawomocności sąd rozwodowy z urzędu przekazuje do właściwego urzędu stanu cywilnego.

Wraz z uprawomocnieniem się wyroku w sprawie o rozwód, rozpoczyna swój bieg 3 miesięczny termin na złożenie przez byłego małżonka oświadczenia o powrocie do nazwiska sprzed zawarcia małżeństwa.

- dokonać podziału majątku wspólnego

Na wniosek jednego z małżonków sąd może w wyroku orzekającym rozwód dokonać podziału majątku wspólnego, jeżeli przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu.

W praktyce oznacza to, że sąd dokona podziału majątku, jeżeli małżonkowie przedstawią zgodne porozumienie co do sposobu podziału majątku.

W przypadku najmniejszego sporu co do składników majątku wspólnego, ich wartości itp., sąd w sprawie rozwodowej nie będzie zajmował się kwestią podziału majątku wspólnego.

Możliwe jest zażądanie podziału jedynie części majątku wspólnego, jeżeli małżonkowie są w stanie dojść do porozumienia tylko co do części majątku.

O czym należy pamiętać po orzeczeniu rozwodu?

- pobrać z sądu odpis wyroku w sprawie o rozwód ze stwierdzeniem jego prawomocności,
- ewentualnie złożyć oświadczenia o powrocie do nazwiska panieńskiego,
- upewnić się, że w urzędzie stanu cywilnego odnotowano informacje o rozwiązaniu małżeństwa,
- uporządkować sprawy majątkowe, jeżeli w wyroku rozwodowym nie dokonano podziału majątku wspólnego
- ewentualnie wszcząć egzekucję alimentów i innych obowiązków określonych w wyroku rozwodowym.



JAK UZYSKAĆ NIEODPŁATNĄ POMOC W PUNKTACH?

Jak uzyskać nieodpłatną pomoc w punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego?

Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać może każda osoba fizyczna, która potwierdzi stosownym, pisemnym oświadczeniem, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Do darmowych świadczeń uprawnione są także osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku.

Każda osoba, która chce skorzystać z porady, powinna wcześniej umówić się na wybrany dzień i godzinę wizyty w wybranej lokalizacji punktu.

Rejestracji można dokonać telefonicznie za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Mońkach pod następującym numerem telefonu (85) 727 88 00, bądź przez stronę [www: https://np.ms.gov.pl](https://np.ms.gov.pl).

Podczas rejestracji nie trzeba podawać żadnych swoich danych osobowych, ani informować o sprawie, w której potrzebujemy pomocy lub konsultacji.



Rejestracja telefoniczna: (85) 727 88 00

bądź poprzez stronę [www:](https://np.ms.gov.pl)

[www.np.ms.gov.pl](https://np.ms.gov.pl)



ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ



Caritas Archidiecezji Białostockiej
ul. Warszawska 32
15-077 Białystok
tel./faks: 85 651 90 08
www.bialystok.caritas.pl

Starostwo Powiatowe w Mońkach
ul. Słowackiego 5a
19-100 Mońki
tel. 85 727 88 00, fax 85 727 88 29
www.monki.pl

ŚWIADOMY KONSUMENT

W ramach kampanii pt. „Świadomy konsument”, postanowiliśmy kolejny artykuł poświęcić tematyce prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość oraz poza lokalem przedsiębiorstwa.

Prawo odstąpienia od umowy uregulowane jest w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta. Należy jednak podkreślić, że przepisy te nie mają zastosowania w przypadku umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa, jeżeli obowiązek zapłaty nie przekracza 50 złotych.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w powyższej ustawie konsument ma prawo odstąpić od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość w ciągu 14 dni bez podawania jakichkolwiek powodów.

Odstąpienie od umowy nie jest uzależnione od zgody przedsiębiorcy – jest to jednostronne oświadczenie woli. Należy jednak zauważyć, że prawo do odstąpienia od umowy nie obowiązuje w przypadku zakupów dokonywanych w sklepie stacjonarnym.

Jak odstąpić od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa?

Termin 14 dni upływa w przypadku umów o świadczenie usług – od dnia zawarcia umowy, w przypadku umów sprzedaży – od dnia w którym konsument otrzymał towar. Jeżeli konsument nie został poinformowany o prawie do odstąpienia, termin ten wydłuża się do 12 miesięcy.

Aby odstąpić od umowy, należy poinformować o tym przedsiębiorcę z zachowaniem terminu 14 dni. Zaleca się formę pisemną oświadczenia oraz zachowanie kopii w celach dowodowych. Najpóźniej 14 dni od dnia poinformowania o odstąpieniu należy odesłać towar do przedsiębiorcy. Konsument ponosi tylko bezpośrednie koszty zwrotu towarów, o ile został o tym poinformowany.

Sklep internetowy nie może uzależniać odstąpienia przez konsumenta od umowy zawartej na odległość od

zwrotu towaru w oryginalnym opakowaniu, które nie jest przedmiotem sprzedaży, a służy jedynie do zabezpieczenia produktu. Jest wskazane jednak, aby w miarę możliwości zwracana rzecz była zapakowana w oryginalne pudełko.

Przedsiębiorca ma obowiązek niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania oświadczenia konsumenta o odstąpieniu od umowy, zwrócić mu wszystkie dokonane przez niego płatności, w tym koszty dostarczenia rzeczy. Przedsiębiorca może wstrzymać się z dokonaniem wypłaty do momentu otrzymania rzeczy z powrotem bądź do otrzymania dowodu wysyłki.

Jeżeli na wyraźne żądanie konsumenta wykonywanie usługi rozpoczyna się niezwłocznie, wówczas w przypadku odstąpienia od umowy konsument ma obowiązek zapłaty za świadczenia spełnione do chwili odstąpienia od umowy. Konsument odpowiada tylko za wszelkie zmniejszenie wartości towarów wynikające z obchodzenia się z towarami w sposób inny niż konieczny do stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów.

Interpretacja przepisów zakłada, że kupujący może odstąpić od umowy jeszcze przed otrzymaniem towaru.

Należy pamiętać, że nie zawsze mamy prawo odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, bądź na odległość. Do tych wyjątków zaliczamy m.in.:

- zakup towarów, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub mają krótki termin przydatności do użycia (np. artykuły spożywcze),
- zakup towarów wyprodukowanych wg specyfikacji konsumenta lub wyraźnie zindywidualizowanych (np. meble na wymiar, garnitur szyty na miarę, biżuteria z wygrawerowaniem),
- zakup zapieczętowanych towarów, które nie nadają się do zwrotu ze względu na ochronę zdrowia lub ze względów higienicznych, których opakowanie zostało otwarte, po dostarczeniu (np. towary lecznicze, chusteczki nawilżane),



KAMPANIA SPOŁECZNA

Pamiętaj!

Kupujący może odstąpić od umowy jeszcze przed otrzymaniem towaru.

- zakup zapieczętowanych nagrań dźwiękowych, nagrań wizualnych lub oprogramowania komputerowego, których opakowanie zostało otwarte po dostarczeniu,
- zakup usług w zakresie zakwaterowania (innych niż do celów miesz-

kalnych), przewozu rzeczy, najmu samochodów, gastronomii, usług związanych z wypoczynkiem, wydarzeniami rozrywkowymi, sportowymi lub kulturalnymi, jeżeli w umowie oznaczono dzień lub okres świadczenia usługi.

Źródło: <https://konsument.gov.pl/>



ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ



KAMPANIA SPOŁECZNA

„NAJWAŻNIEJSZE PRAWO OBYWATELSKIE - UZASADNIJ SWÓJ WYBÓR”

W związku z rozstrzygnięciem konkursu organizowanym przez Caritas Archidiecezji Białostockiej pod patronatem Starosty Monieckiego na najlepszy esej pt.: „Najważniejsze prawo obywatelskie – uzasadnij swój wybór”, który został zrealizowany w ramach edukacji prawnej punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłat-

W związku z rozstrzygnięciem konkursu organizowanym przez Caritas Archidiecezji Białostockiej pod patronatem Starosty Monieckiego na najlepszy esej pt.: „Najważniejsze prawo obywatelskie – uzasadnij swój wybór”, który został zrealizowany w ramach edukacji prawnej punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji świadczonej przez Caritas Archidiecezji Białostockiej na terenie powiatu monieckiego w roku 2021, poniżej publikujemy pracę Laureatki Julii Kuczyńskiej – uczennicy Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Mońkach, która zajęła I miejsce w konkursie.

Prawo do nauki

Prawo do nauki jest jednym z niezbędnych, wynikających z katalogu podstawowych praw człowieka. Znajduje się ono w art. 70 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązuje nas ono do 18 roku życia, co oznacza, że do tej pory musimy uczęszczać do szkoły.

„Každy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa”.

Prawo to przysługuje zarówno obywatelom, jak i cudzoziemcom. Každy ma możliwość uczenia się w szkole. Często jednak różne sytuacje na to nie pozwalają. Czasami przeszkodę stanowią rodzice, którzy czasowo zatrzymują dzieci w domu, by pomagały im w gospodarstwie. Takie sytuacje spotykamy najczęściej na wsi. Są również osoby niepełnosprawne, które bardzo często mają to prawo bardzo ograniczone. Zdarza się, że nie uczęszczają one do szkoły, ponieważ w okolicy ich zamieszkania nie ma szkoły specjalnej, a dojazd jest zbyt kosztowny i uciążliwy. Czasem nie-

nego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji świadczonej przez Caritas Archidiecezji Białostockiej na terenie powiatu monieckiego w roku 2021, poniżej publikujemy pracę Laureatki Julii Kuczyńskiej – uczennicy Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Mońkach, która zajęła I miejsce w konkursie.

możliwe jest zorganizowanie w szkole odpowiednich tym uczniom zajęć, ze względu na brak specjalistów, bądź co gorsze sprawy finansowe.

Nauka zdalna również była przeszkodą dla wielu uczniów podczas minionego roku szkolnego. Bardzo dużo dzieci nie mogło uczestniczyć w zajęciach przez brak sprzętu i dostępu do sieci internetowej lub problemy z odpowiednim zasięgiem. Nie zawsze w domach zapewniono właściwe miejsce i warunki do spokojnej nauki. Hałas spowodowany przez młodsze rodzeństwo czy innych mieszkańców domu przeszkadzał w nauce i przyswajaniu nowych informacji. Powstały nierówności w dostępie do wiedzy, które w szkole nie są tak widoczne.

W Polsce obowiązek nauki szkolnej obowiązuje od 1919 roku. System szkolny w XIX wieku przeznaczony był zasadniczo dla chłopców, przez co dziewczęta nie były kształcone. Do nauki prawa nie miały również osoby biedniejsze ze względu na swój stan majątkowy i pochodzenie. Po II wojnie światowej w Polsce było wielu analfabetów, dla których organizowano wieczorowe kursy. Natomiast współcześnie, powszechnie występujący jest problem wtórnego analfabetyzmu. Wynika on z niskiego poziomu czytelnictwa wśród młodzieży oraz zbyt dużej ilości spędzanego czasu przed monitorem. Uczniowie piszą skrótami, bez znaków interpunkcyjnych, popełniając liczne błędy ortograficzne. Nie wykorzystują należycie możliwości które dają im współczesne czasy.

Zatem uczęszczanie do szkoły dawniej było czymś wyjątkowym, w porównaniu do czasów dzisiejszych. Niestety jednak my, jako obywatele Polski, często nie doceniamy danego nam prawa. W krajach trzeciego świata nadal edukacja jest często niemożliwa. Obywatele nie mają za-



- pewnionej jej nawet na podstawowym poziomie. Jest to przyczyną bardzo dużego analfabetyzmu wśród mieszkańców, a w wyniku tego ubóstwa. Dzieci, w tych krajach chcą chodzić do szkoły, lecz nie mogą. Dlatego powinniśmy doceniać, że mamy taki przywilej i każdy z nas ma prawo do nauki.

„Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością.”

Nauka w polskich szkołach jest bezpłatna. Jest to bardzo duże udogodnienie dla wszystkich mieszkańców. Nie musimy płacić za naukę, więc każdy bez względu na swoje dochody może uczęszczać do szkoły. Jest ona bezpłatna nie tylko w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, ale również w dalszej edukacji. Idąc na studia państwowe również nie musimy za nie płacić. Sytuacja zmienia się, jeśli zdecydujemy się na szkołę lub studia prywatne czy na nauczanie w trybie zaocznym. W większości szkół podstawowych mamy zapewnione również darmowe książki. Rodzice mogą także korzystać z różnego rodzaju programów, np. 500 plus, czy 300 złotych na wyprawkę szkolną dla dziecka. Jest to bardzo dobre rozwiązanie dla osób z mniejszymi dochodami lub rodziców wychowujących dzieci samotnie.

„Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. Obywatele i instytucje mają prawo zakładania szkół podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz zakładów wychowawczych. Warunki zakładania i działalności szkół niepublicznych oraz udziału władz publicznych w ich finansowaniu, a także zasady nadzoru pedagogicznego nad szkołami i zakładami wychowawczymi, określa ustawa.”

Każdy rodzic ma prawo wybrać do jakiej szkoły będzie uczęszczało jego dziecko. Jest to kolejny punkt podkreślający jak dużo opcji mamy, aby każdy miał równą możliwość nauki w naszym kraju. Wybór ten jest często niemożliwy dla osób uboższych, lecz nadal mają one opcję darmowej nauki w szkole publicznej. Powinniśmy doceniać również tę różnorodność wyboru. W wielu krajach nie ma możliwości nauki państwowej, nie mówiąc o prywatnej.

„Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa.”

Każdy obywatel Polski ma równe i powszechne prawo do nauki. Nie ma wyjątków ze względu na płeć czy pochodzenie. Wszyscy są objęci obowiązkiem szkolnym, co oznacza, również, że musimy mieć możliwość, aby do tej szkoły uczęszczać. Jest to ułatwiane na wiele sposobów. Mamy wiele programów społecznych pomagających umożliwić dzieciom naukę. Są to np. darmowe podręczniki. W szkole, dla dzieci uboższych, wydawane są również darmowe obiady. Jest to naprawdę potrzebne.

W późniejszej edukacji, wybierając studia, także mamy wiele możliwości, nawet decydując się na studia państwowe. Studenci mogą ubiegać się również o stypendia, które bardzo pomagają im w życiu prywatnym. Powinniśmy doceniać, jak bardzo każdy z nas ma umożliwioną naukę na dobrym poziomie od dziecka aż do dorosłości.

W Polsce powszechna jest również edukacja osób dorosłych, którzy podejmują kształcenie z różnych powodów. Może być to np. potrzeba uzupełnienia kwalifikacji zawodowych lub wykształcenia albo chęć rozwoju umiejętności i samorealizacji czy ciekawość świata. Możliwość samodoskonalenia podnosi poziom własnej wartości i motywuje do działania.

Nauka daje nam wiele możliwości. Im więcej umiemy, tym więcej możemy osiągnąć. W dzisiejszych czasach wykształcenie jest bardzo potrzebne. Dzięki wykształceniu możemy zdobyć wymarzoną pracę oraz zapewnić sobie lepsze życie. Nauka jest bardzo ważną częścią naszego życia i należy czynić wszystko, aby zawsze była dostępna dla wszystkich ludzi.

Źródła:

1. <https://bip.brpo.gov.pl/pl/kategoria-konstytucyjna/art-70-prawo-do-nauki>
2. https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/53681/PDF/35_S_Jarosz_Zukowska_L_Zukowski.pdf
3. <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dziennik-ustaw/prawo-oswiatowe-18558680/art-165>



WZORY PISM

WZÓR NR 1

Miejscowość i data

.....
.....
.....

(imię i nazwisko wnioskodawcy, dokładny adres, PESEL)

Sąd

Wydział.....

.....
.....

(adres)

Sygn. akt:

WNIOSEK O NADANIE KLAUZULI WYKONALNOŚCI

Wnoszę o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi / nakazowi zapłaty / postanowieniu z dnia wydanemu przez Sąd w sprawie o sygnaturze (jeżeli wniosek dotyczy tylko niektórych punktów orzeczenia, należy je wskazać) i o doręczenie tytułu wykonawczego na mój adres.

.....

(własnoręczny podpis wnioskodawcy)

/Nie pobiera się opłaty od pierwszego wniosku o wydanie na podstawie akt odpisu orzeczenia kończącego postępowanie z klauzulą wykonalności, złożonego przez stronę, która wszczęła postępowanie/



ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ



WZORY PISM

WZÓR NR 2

Miejscowość i data

.....
.....
.....
(imię i nazwisko konsumenta, dokładny adres,)

.....
.....
.....
(nazwa i adres przedsiębiorcy)

Oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa

Janiniejszym informuję o moim odstąpieniu od umowy sprzedaży następujących rzeczy

.....
/umowy dostawy następujących rzeczy.....
.....
/umowy o dzieło polegającej na wykonaniu następujących rzeczy.....
.....
/umowy o świadczenie następującej usługi.....
.....

Numer umowy
Data zawarcia umowy

.....
Podpis konsumenta



ARCHIDIECEZJI
BIAŁOSTOCKIEJ



WZORY PISM

WZÓR NR 3

Miejscowość i data

.....
.....
.....
(imię i nazwisko konsumenta, dokładny adres,)

.....
.....
.....
(nazwa i adres przedsiębiorcy)

REKLAMACJA TOWARU

Niniejszym zawiadamiam, iż zakupiony przeze mnie w dniu towar jest wadliwy. Wada polega na
.....
.....

Wada została stwierdzona w dniu

Z uwagi na powyższe, na podstawie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny żądam:

- | | |
|--------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> | wymiany towaru na nowy (art. 561 § 1 kodeksu cywilnego) |
| <input type="checkbox"/> | nieodpłatnej naprawy towaru (art. 561 § 1 k.c.) |
| <input type="checkbox"/> | obniżenia ceny towaru o kwotę (słownie:)
zł, proszę o zwrot podanej kwoty na konto
.....przekazem pocztowym na mój adres (art. 560 § 1 k.c.) |
| <input type="checkbox"/> | odstępuję od umowy i proszę o zwrot ceny towaru na konto
..... (art. 560 § 1 k.c.) |

Numer umowy
Data zawarcia umowy

.....
Podpis konsumenta

